

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

245. Meddelelse. 23. Januar 1936.

A. Forsøgsresultater.

Læets Virkning paa Æbletræer.

Danmarks Klima er mere blæsende end Klimaet i de fleste andre Frugtavlslande.

Foruden Nedblæsning af Frugten og mekaniske Ødelæggelser paa Træerne er Vinden gennem Forøgelse af Fordampningen fra Jordbunden og Træernes Blade paa forskellig Vis med til at formindske Frugtudbyttet.

Specielle Lævirkningsforsøg, hvor Træer (og Buske) under forskellige Læforhold sammenlignes med Træer (og Buske) helt uden Læ, er ikke anlagt ved Statens Forsøgsstationer. I nærværende saavel som i en tidligere udsendt Opgørelse for Lævirkning haves ikke Forsøgsleddet »uden Læ« til Sammenligning, og den fulde Lævirkning er derfor ikke maalt.

En Forsøgsopgørelse ved Spangshjerg for Aarene 1918—22 (se 101. Meddelelse) viste, at Æbletræernes Trivsel og Ydeevne var i høj Grad afhængig af Træernes Afstand fra Vestlæbæltet, og at godt Læ er en Betingelse for Frugttræernes Trivsel i Vestjylland.

Tilsvarende Forsøgsopgørelser for andre Egne af Landet har man hidtil ikke haft.

Foranlediget af stærke Sydvestvinde i September og Oktober 1935, og den Skade, som disse forvoldte i mange daarligt beskyttede Plantninger Landet over, har man paa Statens Forsøgsstation ved Blangsted, i afvigte Efteraar, foretaget en Forsøgsopgørelse med Henblik paa at skaffe flere Oplysninger om Lævirkning.

Opgørelsen har her taget Sigte paa at undersøge Virkningen af Sydvestlæet. De meteorologiske Observationer viser, at vestlige og sydvestlige Vinde normalt er de hyppigste, og de var navnlig ogsaa fremherskende i de stormfulde Perioder i Efteraaret 1935.

Det foreliggende Areal Form og Længderetning var vel egnet for Undersøgelse af sydvestlige Vindes Virkning.

Formaålet med Opgørelsen har været at bestemme Læets

Virkning paa Mængden af Nedfaldsfrugt under Storme som i Aar, samt, ved at lade Opgørelsen omfatte flere Aar, Læets Virkning paa Træernes Udbytte.

Opgørelsen er foretaget paa et Areal, som er anlagt som Sortsforsøg, men hvis Form og Beplantning er saadan, at den muliggør en Opgørelse, som viser Udbyttet under forskellige Læforhold (se Arealskitzen).

Arealet, T. II A, er ca. 3 ha, som Skitsen viser, rektangulært af Form, med største Udstrækning i Retningen SW—NE, og forsynet med Læ paa alle Sider.

Frugtræerne — 12 Sorter Vinteræbler — blev plantede i Efteraaret 1919.

Læbælterne, der optager ca. 5 pCt. af Arealet (idet Halvparten regnes til dette Areal og den anden Halvpart til Naboarealerne), blev plantede i 1918—19 og bestaar mod NW af 1 Rk. Elm + 1 Rk. Seljerøn, paa de øvrige Sider af 1 Rk. Elm.

Læbælterne har hele Tiden været foran Frugttræerne i Højdevækst. Sydvestbæltet er nu (Efteraar 1935) ca. 9 m højt. Højeste Frugttræ (Graasten) er maalt til 4.5 m.

Ved Opgørelsen er Arealet opdelt i 6 Bælter, hver 36 m brede, parallelt med Sydvestlæet. Bælterne er nummererede fra I til VI i Retning bort fra Læbæltet (se Arealskitzen).

Læets Virkning paa Mængden af Nedfaldsfrugt er vist ved Opgørelse af Udbyttetallene for 1935, og i Bilaget er Mængden af Nedfaldsfrugt angivet som pCt. af samlet Udbytte.

Som Tallene viser, har Elmelund, der plukkedes før Septemberstormen, givet procentvis samme Mængde Nedfaldsfrugt i alle Bælter — ca. 8 pCt. af Udbyttet — medens de Sorter, som plukkedes under og efter Stormene, har faaet Mængden af Nedfaldsfrugt forøget, fra ca. 6 pCt. nærmest Læet til ca. 15 pCt. længst fra.

Ved Opgørelse over Læets Virkning paa Træernes Ydeevne er alle Bæreaar medtagne.

Fra Foraaret 1932 blev Plantagens 6 Parcelhold delt i 2 Afdelinger, hvoraf den ene fra da af er blevet beskaaret, medens den anden forblev ubeskaaret (se Arealskitzen). Som Følge heraf er Opgørelsen foretaget for to Perioder, 1922—31 og 1932—35.

De beskaarne Træer ligger under lidt bedre Læforhold end de ubeskaarne.

Udbyttetallene (se Bilaget) viser, at Træernes Frugtudbytte i alle Tilfælde har været aftagende med forøget Afstand fra Læet. Naar Frugtudbyttet for 1922—31 i alt i Bælte I, nærmest Læet, har været 627 hkg pr. ha, har det i Bælte VI, længst fra Læet, været 483 hkg pr. ha — en Nedgang paa 23 pCt.

Frugtudbytte i alt og Merudbytte for bedre Læ i hkg pr. ha.
I alt for 1922—31.

Afstand fra Sydvestlæet:	I alt hkg Frugt:	Merudbytte i hkg:
Fra 14 til 50 m	627	144
» 50 » 86 »	577	94
» 86 » 122 »	515	32
» 122 » 158 »	514	31
» 158 » 194 »	497	14
» 194 » 230 »	483	0

Udbytte i alt i Aarene 1932—35 for ubeskaarne Træer i nærmeste og fjærneste Bælte (II og VI) har været henholdsvis 1040 og 955 hkg pr. ha, og for beskaarne Træer (I og V) henholdsvis 945 og 840 hkg pr.

For 1922—35 har Merudbyttet i alt været for ubeskaarne Træer i Bælterne II, IV og VI, henholdsvis 85, 42 og 0 hkg pr. ha, og for beskaarne Træer i Bælterne I, III og V henholdsvis 105, 55 og 0 hkg pr. ha.

Af Forkulturens Udbytetal for 1918—19 (se Bilagets nederste Linie) kan ses, at Jordbunden har været ensartet.

(Niels Esbjerg og N. Dullum.)

Bilag til 245. Meddelelse.

Virkningen af Sydvestlæ i forskellig Afstand fra Læbættet.
Blangsted 1922—35.

	Afstand i Meter fra Sydvestlæ:					
	I	II	III	IV	V	VI
14—	50—	86—	122—	158—	194—	
50	86	122	158	194	230	

pCt. Nedfaldsfrugt i 1935

Plukning før Stormen: Elmelund	8.3	8.3	8.1		
Plukning efter Stormen: forsk. Sorter:					
ubeskaarne Træer	6.2	9.0	10.7	11.6	10.5
beskaarne »				14.8	

Frugtudbytte i alt

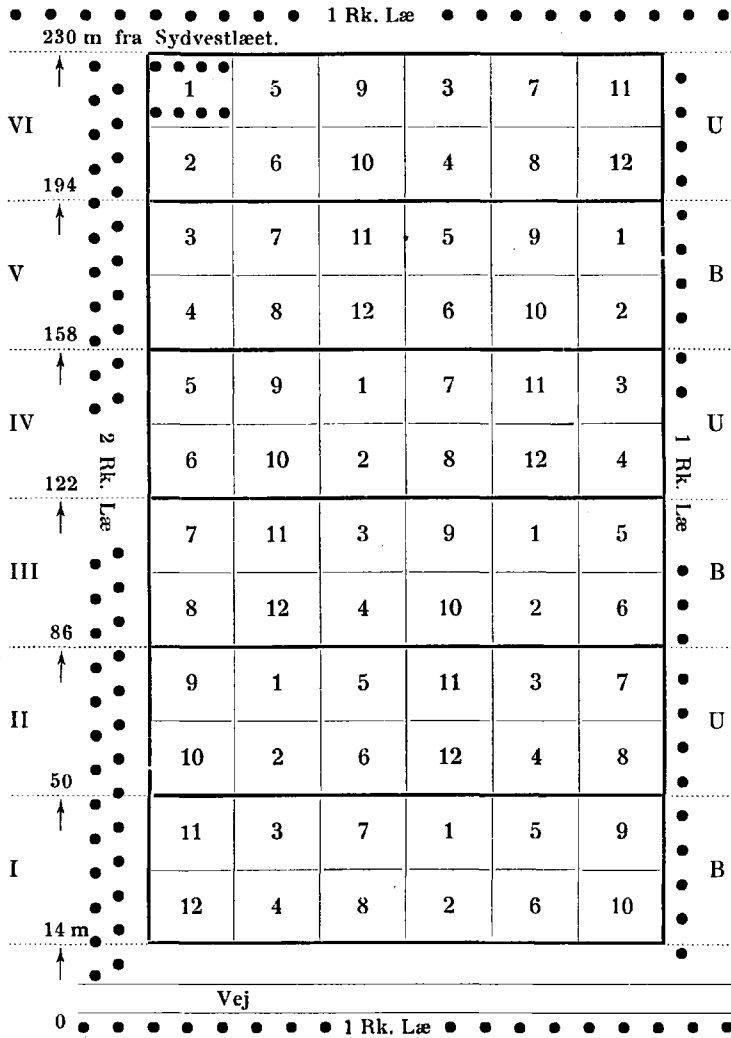
1922—31: hkg pr. ha	627	577	515	514	497	483
Forholdstal	100	92	82	82	79	77
1932—35:						
ubeskaarne Træer, hkg pr. ha		1040		997		955
Forholdstal		100		96		92
beskaarne » hkg pr. ha	945		895		840	
Forholdstal	100		95		89	

Merudbytte for bedre Læ

1922—31: hkg pr. ha	144	94	32	31	14	0
1932—35: ubeskaarne Træer, hkg pr. ha		85		42		0
beskaarne »	105		55		0	
Forkulturens Afrøde 1918-19, Forholdstal	100.0	100.4	99.2	100.2	98.7	98.1

Arealskitse og Beplantningsplan for T_{II} a.

Blangsted.

- 1 Belle de Boskoop, 2 Bellefleur de France, 3 Boiken, 4 Bismarck,
 5 Cox' Orange, 6 Codlin Springrove, 7 Elmelund, 8 Casseler Reinette,
 9 Blenheim, 10 Pederstrup, 11 Nonnetitte og 12 Gul Graasten.

U = ubeskaarne Træer og B = beskaarne Træer.